

of in West-Berlijn woonachtig waren, later een zeer beperkte schadevergoeding gekregen van de regering van de Bondsrepubliek.

★

Midden '52 waren er, zoals bleek, nog ruim 600 zaken, door vrijgelaten politieke delinquenten tegen het Beheersinstituut aangespannen, waarin de Afdeling Rechtspraak nog geen uitspraak had gedaan. Hoeveel van dergelijke zaken er in totaal zijn geweest, is niet bekend – wij schatten: enkele duizenden. Wij gaven er al een voorbeeld van: de zaak van de Bechstein-vleugel waarin Gerbrandy als voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel uitspraak deed.

Wij voegen hier nog een tweede voorbeeld aan toe.

In juni '46 had het Beheersinstituut een Haagse grossierderij in fietsonderdelen, die het eigendom was van een gedetineerde politieke delinquent, verkocht aan de bedrijfsleider, hoewel aan het instituut was meegedeeld dat de delinquent die tijdens de bezetting voor de NSB had bedankt, spoedig in vrijheid zou worden gesteld. Zo was het ook: zes dagen na de verkoop van zijn zaak had de man het kamp waarin hij gedetineerd was, kunnen verlaten. Hij kon toen slechts constateren dat zijn grossierderij was verkocht. De verkoop werd in november '46 door Gerbrandy ongedaan gemaakt.

Nu vier voorbeelden van uitspraken van de Afdeling Rechtspraak.

Het Beheersinstituut had in de zomer van '46 het bij het landgoed de Hoge Veluwe gelegen landgoed de Harskamp verkocht aan een landbouw-coöperatie die er een bedrijf voor het kweken van een bijzondere soort roggezaad had gevestigd, welk soort Nederland vroeger had moeten importeren. De Harskamp was het eigendom geweest van de vermogende Rotterdamse industrieel W. N. A. Kröller, lid van de NSB; zijn landgoed de Hoge Veluwe was staatseigendom geworden – hij vroeg nu om teruggave van het landgoed de Harskamp. Verzoek afgewezen – daarbij was een van de overwegingen dat procureur-fiscaal Zaaijer de verkoop van het landgoed uitdrukkelijk had goedgekeurd; hij had die verkoop dus gezien als een deel van de straf die aan Kröller moest worden opgelegd.

Tweede voorbeeld. Een in Oss woonachtige NSB'er had een levensverzekering bezeten op grond waarvan bij zijn overlijden f 4.500 aan zijn weduwe zou worden uitgekeerd. De man was in '40 vrijwillig in Duits-